

HUS HANKINTAOHJEEN YMPÄRISTÖLIITE

Virpi Vuori, erikoissuunnittelija, HUS Ympäristökeskus

HUS TOIMII 23 SAIRAALASSA

Hyksin erityisvastuualueeseen (Hyks-erva) kuuluvat Etelä-Karjalan (**Eksote**), Kymenlaakson (**Carea**) ja Päijät-Hämeen (**PHHYKY**) sairaanhoitopiirit.

Meilahden kolmiossairaala
Meilahden tornisairaala
Naistenklinikka
Psykiatriakeskus
Silmä-korvasairaala
Syöpätautien klinikka
Töölön sairaala

Helsinki:
Auroran sairaala
Herttoniemen sairaala
Iho- ja allergiasairaala
Kirurginen sairaala
Laakson sairaala
Lastenklänikka
Lastenlinna

SAIRAANHOITO 2017

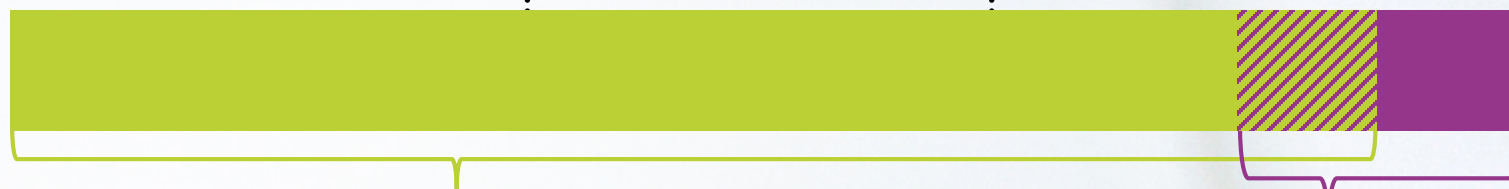
yli **2,6 milj.**
käyntiä

784 252
hoitopäivää

374
elinsiirtoa

91 859
leikkausta

16 463
synnytystä

541 623 eri potilasta
erikoissairaanhoidossa,
mukaan lukien
ostopalvelut

108 473 eri potilasta
terveyskeskuspäivystyksissä,
lisäksi klinisen hammashoidon potilaita 3
415

Mahdollisuus ja halu vaikuttaa hankintojen kautta

Hankinnat 2017

- Aineet, tarvikkeet ja tavarat **410 milj. €**
- Ostopalvelut **350 milj. €**
- Energia **19 milj. €**

Hankintastrategia (2016)

HUS voi ja haluaa vaikuttaa tuote- ja palvelutarjontaan ja saamaan aikaan ympäristön kannalta positiivisia vaikutuksia.

HUS ympäristöpolitiikka (2016)

HUS on sitoutunut ympäristövaikutusten jatkuvaan vähentämiseen.

HUS ympäristöohjelma 2016-2020

HUS tavoittelee resurssiviisaampaa toimintaa, jätteiden vähentämistä ja ilmaston pienempää kuormittamista

HUS hankintaohje (2017)

Ympäristövaikutukset huomioidaan jo hankintojen suunnittelussa.

HUS HANKINTAOHJEEN YMPÄRISTÖLIITE

Yleinen ohje

Ympäristönäkökohtien huomioiminen hankinnan suunnittelussa ja tarjouspyyntöä valmisteltaessa.

Tuoteryhmäkohtaiset ohjeet

Tarkempia tietoja ja esimerkkejä hankintaa helpottamaan.

Ympäristöliite laadittiin
osaksi HUSin
hankintaohjetta 2012

Ympäristöliite
päivitettiin 2018

YLEINEN OHJE

1. Hankintojen ympäristönäkökohtia koskevat säädökset ja ohjaus
2. Hankinnan suunnittelu
3. Ympäristönäkökohtien sisällyttäminen hankintaan
4. Toteutuneen hankinnan seuranta
5. Apuvälineitä ympäristön huomioiviin hankintoihin
6. Esimerkkejä ympäristöasioiden huomioimisesta hankinnan määrittelyssä.

TUOTERYHMÄKOHTAISET OHJEET

Elintarvikkeet

HANKINNAN KOHDE	
Viljat ja viljavalmisteet, pasta, riisi, peruna ja kuoritut juurekset, leivät ja leipomotuotteet, liha ja lihajalosteet sekä valmisruuat, maito- ja maitotaloustuotteet, kuiva-elintarvikkeet, pakasteet, säilykkeet, kahvi, tee, sokeri, virvoitusjuomat Keskiset ympäristövaikutukset - Vedessä, ilmassa, maaperässä ja elintarvikkeissa olevien lannoite- ja torjunta-ainejäämien haitalliset vaikutukset ihmisten terveydelle ja ympäristölle (vesistöjen rehevöityminen ja happamoituminen) - Tiettyjen torjunta-ainesten ja lannoitteiden virheellisestä käsittelystä ja käytöstä aiheutuvat haitalliset vaikutukset viljelijöiden työterveyteen. - Tehostettujen maatalous-, kalastus- ja vesiviljelykäytäntöjen sekä voimaperäisen eläintuotannon aiheuttama maaperän kuluminen, metsien häviäminen ja biologisen monimuotoisuuden väheneminen - Energian- ja vedenkulutus elintarviketuotannossa ja -jalostuksessa - Tuotanto- ja pakkausjätteen muodostuminen	
YMPÄRISTÖTAVOITTEET	OHJAAVAT DOKUMENTIT
Hankituista elintarvikkeista ainakin osa on peräisin luonnonomukaisesta tuotannosta.	Alia esitetyt ehdotukset hankinnan vaatimuksiksi ja vertailuperusteiksi perustuvat näihin dokumentteihin. - Motivan hankintaohjeet: Opas vastuullisiin elintarvikehankintoihin 2017 - Motivan hankintaohjeet: Ruokapalvelut 2016 - 2017 - Valtioneuvoston periaatepäätös julkisten elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen arviointiperusteista (ympäristömyönteiset viljelytavat, elintarviketurvallisuutta ja eläinten hyvinvointia edistävät tuotanto-olosuhteet)
YMPÄRISTÖNÄKÖKOHTIEN SISÄLLYTTÄMINEN HANKINTAAN	
Ohjaavista dokumenteista on poimittu tähän hyviä esimerkkejä. Ympäristönäkökohdat voi siis sisällyttää hankintaan valitsemalla alla esitetyistä vaihtoehdoista. Hankinnalle asetettujen ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi voi määritellä muitakin vaatimuksia tai vertailuperusteita.	
A Tarjoajan soveltuvuutta koskevat vaatimukset	Tarjoajan soveltuvuudelle ympäristönäkökohdasta asetettavia vaatimuksia on harkittava aina tapauskohtaisesti ja huolellisesti, jotta ei sekoiteta keskenään tarjoajan soveltuvuusvaatimuksia ja hankinnan kohteelle asetettavia vaatimuksia.
B Hankinnan kohteeseen liittyvät ehdottomat vaatimukset	Tuoteryhmälle voidaan asettaa esimerkiksi seuraavia vaatimuksia: - Tuote on jäljitettävissä. Todentaminen: Selvitys, josta käy ilmi raaka-aine/elintarvikkeen alkuperämaa ja tuotantotapa. Luomuelintarvikkeen sertifikaattia voidaan käyttää dokumentoitaessa hankinnan kohteen alkuperä ja tuotantotapa. Tarjoajan vapaamuotoinen selvitys, josta mainitut tiedot käyvät ilmi, hyväksytään myös. [X] prosenttia joko jostakin tietystä tuoteryhmästä, kuten viljat ja viljavalmisteet, tai tietyistä tuotteista, esim. perunasta tai munista on asetuksessa (EY) N:o 834/2007 määritellyllä tavalla luonnonomukaisesti tuotettuja. Todentaminen: Tuotteet, joilla on yhteisön tai kansallinen luomumerkki, täyttävät vaatimukset. Tarjoajan laatima muu selvitys, joka osoittaa vaatimusten täyttymisen, hyväksytään myös.

C Tarjousten vertailussa käytettävät ympäristö-kriteerit	- Tarjottujen tuotteiden pakkaus sisältää vähintään [X] prosenttia kierrätettyä materiaalia ilman, että tuotteen kannalta oleelliset pakkauksen ominaisuudet eivät heikkene. Todentaminen: Tarjoajan on toimitettava selvitys tuotteen pakkauksimateriaaleista. - Tuotteen valmistukseen käytetyistä sähkö- ja / tai lämpöenergiasta vähintään [X] prosenttia on tuotettu uusiutuvilla energialähteillä. Todentaminen: Toimittajan energiatodistus tai vastaava kuvaus - Tarjottavan kalan tai kalatuotteen tulee olla WWF:n kalaoppaan keittaisen tai vihreän listan kalaa. Todentaminen: Toimittajan selvitys kalalajista tai -tuotteesta ja sen alkuperästä. Tarjousten vertailussa voidaan käyttää esimerkiksi seuraavia kriteerejä: Luomuelintarvikkeet: Tarjous saa lisäpistein, jos tuote täyttää sitä koskevat yhteisön tai kansallisen luomumerkin kriteerit. Todentaminen: Tuotteet, joilla on yhteisön tai kansallinen luomumerkki, täyttävät kriteerin. Tarjoajan laatima muu selvitys, joka osoittaa kriteerin täyttymisen, hyväksytään myös. Pakkaukset: Tarjous saa lisäpistein, jos tuotteen kuljetuspakkaukset on valmistettu kierrätys- ja/tai uusiutuvista materiaaleista tai ne ovat useaan kertaan käytettävissä tai kierrätettäviä. Todentaminen: Tarjoajan on toimitettava selvitys tuotteen kuljetuspakkauksimateriaaleista ja pakkausten kierrätettävyydestä ja hävittämistavasta. Muovimerkinnit: Tarjous saa lisäpistein, jos tuotteen muovipakkauksissa on muovikierrätysmerkintä (01–07). Kierrätysmerkin 07 (muut muovit ja muoviyhdistelmät) yhteydessä on lisäksi mainittu, sisältäkö pakkaus PVC-muovia tai muita halogenoituja muoveja. Todentaminen: Selvitys muovimerkinnitä käyttästä tuotteen pakkauksissa. PVC-muovit ja flaaattit: Tarjous saa lisäpistein, jos tuotteen muovipakkauksissa ja etiketeissä ei ole käytetty PVC-muoveja tai muita halogenoituja muoveja eikä PVC:n pehmittimiä (flaaattit). Todentaminen: Tuoteseloste tai muu asiakirja, josta käy ilmi pakkauksissa ja etiketeissä käytettyjen muovien laatu Ympäristöasioiden hallinta: Toimittaja pyrkii vähentämään hankinnan kohteeseen, kuljetuksiin ja pakkauksiin liittyviä ympäristövaikutuksia sopimuskauten aikana (jatkuva parantaminen). Todentaminen: Selvitys, josta ilmenee vähintään mainitut seikat. Todentamisessa voidaan käyttää todistusta yrityksen ympäristöjärjestelmästä (esimerkiksi EMAS tai ISO 14001). Tarjoajan muu vapaamuotoinen selvitys, josta mainitut seikat käyvät ilmi, hyväksytään myös. Pakastekalatuotteet: Tarjous saa lisäpistein, jos tarjottava pakastekalatuote täyttää sitä koskevat MSC-sertifikaatin vaatimukset. Todentaminen: Tuotteet, joille on myönnetty MSC-sertifikaatti, katsotaan täyttävän vaatimukset. Tarjoajan vapaamuotoinen selvitys, joka täyttää mainitut vaatimukset, hyväksytään myös.
	D Erityiset sopimusehdot
	Ei erityisiä sopimusehtoja.

- Laitteet ja kalusteet
- Ajoneuvot ja työkonet
- Toimisto- ja taloustarvikkeet
- Hoitotarvikkeet
- Palvelut
- Elintarvikkeet
- Tekstiilituotteet
- Lääkkeet

OLISIKO TÄSTÄ ILOA LAAJEMMIN?

- + Kattava katsaus säädöksiin
- + Taustatietoa ja tukea uuteen hankintäkökulmaan
- + Tuoteryhmäkohtaiset ohjeet opastavat ja antavat vaihtoehtoja sille mitä voisi vaatia ja mitä toivoo
- Tarkat fraasit puuttuvat kuinka vaatimukset tulisi esittää
- Kattaa vain ympäristönäkökulman, sosiaalisen vastuun edistämiseen liite ei anna työkaluja.

YHTEISTYÖLLÄ TÄSTÄ VOIDAAN KEHITTÄÄ ENTISTÄ PAREMPI TYÖKALU LAAJEMPAANKIN KÄYTTÖÖN.